

Der mangler bare lige en lille fårehyrde, så er Sdr. Vosborg Hede den perfekte kulisse til en Blicher-novelle. Foto Poul Osmundsen.

Mindre end en halv times kørsel nord for Ringkøbing og syd for Holstebro finder du dette urgamle landskab, der indtil for få år siden var lukket, fordi det var urfuglereservat. Nu har vi alle glæde af det. Foto Poul Osmundsen.

På vandretur i det vilde grænseland mod nord

Den hurtigtløbende Madum Å, grænsen mellem Holstebro og Ringkøbing-Skjern Kommune. Foto Poul Osmundsen.

Stråsøs "brune hjerte" - det store hedeområde midt i naturnationalparken. Foto Poul Osmundsen.

Du behøver ikke tage ret langt væk for at opleve en enestående natur. I grænseområdet mellem Ringkøbing-Skjern, Holstebro og Herning finder du den kommende naturnationalpark i Stråsø. Den kan sagtens konkurrere med de bedste vandreamråder i ind- og udland.

Poul Osmundsen
polo@dbrs.dk

Du har ikke været her før, Poul, så du går først over bakken, siger min medvandrer, Morten Beiter. Lige foran mig stiger den sandede sti, der lyser hvidt mellem den mørkebrune lyng stejlt op mod bakkekammen. Jeg aser mig opad, mens vandrestøvlerne såler synker ned i sandet, når med besvær toppen... og bliver nærmest vantro stående, mens jeg lader blikket løbe horisonten rundt.

Det kunne være en kulisse til en filmatisering af en St. St. Blicher-novelle om kærlighed, ond skæbne og fåreavl på den jyske alhede, der breder sig for mine øjne!

Lige her på toppen af den lille bakke får man et sjældent indtryk af, hvordan det må have set ud for næsten 200 år siden, da Blicher i "Hosekræmmeren" skrev:

"Ingen vind bevægede den rød-mende lyng; Luften var lummer og døsigt. De fjerne bakker, som begrænsede synsfeltet syntes at svømme, som skyer, omkring den uhyre slette".

Okay, helt så poetisk er denne kølige majdag ikke. Lummer og døsigt er det sidste, man vil kalde den, og lyngen rødmer ikke endnu. Men det dér med de fjerne bakker

og den uhyre slette passer; kun langt ude i horisonten skimter man en grøn stribe, der markerer, hvor det dyrkede land begynder.

Naturnationalparken

Vi befinder os på Sdr. Vosborg Hede, og i modsætning til mine medvandrere, journalist Morten Beiter og arkitekt Søren Damgaard Jensen, der ligesom jeg bor i Ringkøbing, har jeg aldrig sat mine ben i denne blicherske tidslomme.

My bad, som amerikanerne siger. Det er lidt flovt, at jeg ikke før har været så fantastisk et sted, der ligger sølle 20 minutters bilkørsel fra min matrikel.

Men Sdr. Vosborg Hede er ikke det eneste vidunderlige sted i zonen mellem Ringkøbing-Skjern Kommunes nordlige grænse og Holstebro Kommunes sydlige ditto. Det er her, man finder den kommende naturnationalpark Stråsø.

Stråsø Naturnationalpark ligger i Herning, Holstebro og Ringkøbing-Skjern kommuner, og er på 3500 hektar, bestående af 400 hektar løvskov, 1100 hektar nåleskov og 2000 hektar åben natur, så det er naturmæssigt et mangfoldigt område.

Kronhede Lejrscole

Jeg har vandret i Stråsø før, men området er altså så stort, at en perle som Sdr. Vosborg Hede hidtil

var sluppet under min radar...

Lige syd for naturnationalparken ligger vort udgangspunkt for turen, Kronhede Lejrscole, omgivet af vidtstrakte skove og heder.

At vi starter her, skyldes dels, at det er et naturligt udgangspunkt for turen, dels at Morten Beiter, der er formand for den selvejende institution Kronhede Lejrscoles bestyrelse, vil vise, at planerne om at forvandle lejrscolen til et naturhostel hviler på en helt unik baggrund - noget af det vildeste natur, Danmark har at byde på

Den chance bør vi ikke lade gå fra os, mener Morten Beiter, der selv er passioneret vandrer og

Bladsalg:

Vil du købe et abonnement på
din lokale avis så ring på
telefon 70 11 70 66

Kundeservice:

Reklamation, pause og flyt: selvbetjening.dbrs.dk
Åbningstider på tlf. 70 11 70 66
man-fre: 8.00-17.00 reklamation til 18.30
lør-søn: 8.00-11.00 kun reklamation

Hele området byder på noget af det flotteste, vestjysk natur har at byde på - ikke bare hvad angår biodiversitet men også landskabsmæssige og kulturhistoriske værdier

MORTEN BEITER, FORMAND FOR KRONHEDEN LEJRSKOLE.

sammen med en gruppe frivillige driver lejrskolen, som har fungeret som et springbræt til den vestjyske natur i snart halvtreds år. Kronhede Lejrskole vil kunne spille en nøglerolle for udviklingen af fril-

uftsturismen i Vestjylland og i særlig grad indlandsturismen, fastslår han.

- Kronhede Lejrskole har en enestående beliggenhed kun få hundrede meter fra Ringkøbing-Skjern

kommunes del af den kommende nationalpark. Hele området byder på noget af det flotteste, vestjysk natur har at byde på - ikke bare hvad angår biodiversitet men også

landskabsmæssige og kulturhistoriske værdier. Bare tænk på, at det var oldtidshøjen Lærkehøj lige her i nærheden, at H. C. Andersen efter sigende blev inspireret til digtet Jylland mellem tvende have, fastslår han, mens vi traver nord på ad Kaasvej.

Mere tilgængeligt

Vi når ud til Kronhedevej, går nogle få hundrede meter mod vest på

asfaltvejen, og svinger så mod nord med kurs mod Filsøvej. I horisonten lokker skovene i Stråsø plantage og den brune rand, der markerer Sdr. Vosborg Hede, den eventyrlystne vandringsmand- og kvinde.

Fra Filsøvej svinger vi ind på den brune, vilde hede; heldigvis er stien godt afmærket, for Sdr. Vosborg Hede er så stor, at man godt kunne komme på afveje!

- Området besøges året igennem af et stort antal friluftsfolk, motionister og naturinteresserede, og det er ikke blevet mindre her under corona-pandemien, hvor det nærmest har været for meget af det

På vej ind i det vilde Vestjylland: Til venstre Morten Beiter, til højre Søren Damgaard Jensen. Foto Poul Osmundsen.

LÆS MERE
NÆSTE SIDE

Landskabet i Stråsø imponerer igen og igen ved sin storslåethed.
Foto Poul Osmundsen.

Den maleriske "troldeskov" langs Lilleå er et af Gosmerrutens højdepunkter.
Foto Poul Osmundsen.

Lilleå behøver ikke blive "rewilded", som det hedder, når naturen får lov at passe sig selv. Der er allerede helt sig selv. Foto Poul Osmundsen.

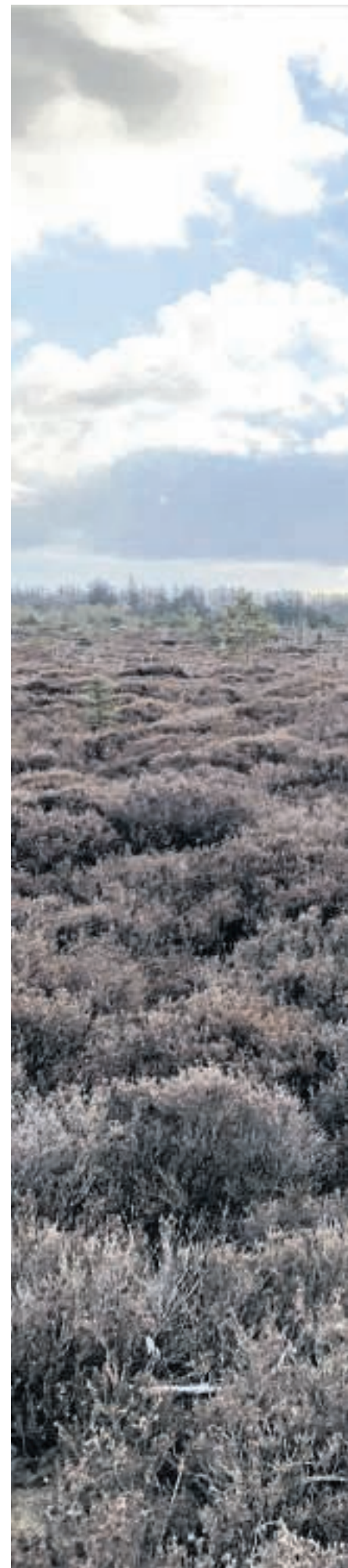
Et smukke sted til et hvil og en kop kaffe kan man ikke tænke sig.
Foto Poul Osmundsen.

Søren Damgaard Jensen (tv) og Morten Beiter (th) er enige: Stråsø og naturen både i og omkring den kommende nationalpark er helt enestående.
Foto Poul Osmundsen.

En bæver på arbejde! Er der mon en bæverdæmning på vej ved Lilleå?
Foto Poul Osmundsen.

← FORTSAT FRA
SIDE 5

gode. Forvandler vi Kronheden Lejrskole til et hostel, som kan huse flere på samme tid, vil vi kunne gøre området endnu mere tilgængeligt for et større antal mennesker, forklarer Morten Beiter, mens vi følger den snoede sti.

- Ideen er, at det skal være et fortrinsvist selvbetjent overnatningssted, der henvender sig både til enkeltpersoner, par, familier og mindre grupper. Mange vandrere fortrækker at have fast tag over ho-

vedet frem for at overnatte i telt eller shelter, og det kan de få i et naturhostel. Det er selvfølgelig også meningen, at skolerne fortsat kan bruge stedet og tage klasseværelset ud i naturen. Og det ville også være et fint sted for naturvejlederne at starte deres tur.

Gosmer-ruten

Vi er nu nået over heden og er kommet til det sted, hvor Springbjergvej møder Paradisvej. Vi fortsætter ind i Stråsø Plantage.

- Det her er et godt eksempel på, at en vestjysk plantage ikke bare er mørke, tætte geledder af grantræer;

det her er jo et meget afvekslende skovlandskab, og hele Stråsø-området bliver endnu mere mangfoldigt, når det bliver "rewilded", siger Morten Beiter med henvisning til, at naturen i nationalparken i fremtiden får lov til at "passe sig selv".

Vi når gennem skoven, og kommer ud til det store hedearal, der er det brune hjerte i Stråsø-området. Vi drejer til højre ad Raastedvej, og følger den, indtil vi når et af turens højdepunkter - "Gosmer-ruten" gennem det troldeskovagtige område på skrænterne ned mod Lilleå.

Et fantastisk landskab, der byder på det sjældne syn af en totalt ureguleret å, og hvor vi til overflod finder friske spor efter bævere. Er der mon en dæmning på vej?

Det er præcis ruter som denne, der gør området så attraktivt; og de vil nemt kunne nås fra Kronhede Lejrskole, fastslår Morten Beiter.

- Vores idé er, at vi vil have udfærdiget 15 eller 20 kortere og længere vandre- og cykelruter i området, som folk kan hente som gpx-filer til deres mobiltelefoner. En af de ruter kunne være en Hoverdal-Kronhede-Stråsø-sløjfe til den lidt glemte vandrerrute "Drivvejen",

der går fra den dansk-tyske grænse op til Thyborøn og Nationalpark Thy, og som i dag måske bedre kendes som The North Sea Trail. Mange ruter kræver ikke skiltning for at blive benyttet, og stier og veje er der i forvejen. De skal ofte bare forbindes. Hvilket gør dem til lavthængende frugter.

Vi holder frokostpause på toppen af en høj bakke, hvorfra man har en storslået udsigt ud over Vind Hede og det gamle urfluglerservat. I dag er urfluglene for længst væk. Men hvem ved, måske de en dag vender tilbage, ligesom ulven.

Så fortsætter vi ind i det kon-

Sønder Vosborg Hede - som i St. St. Blichers tid. Foto Poul Osmundsen.

stant skiftende landskab ad Fårefoldvej, skyder genvej ad nogle unavngivne skovveje, og ender ude på Sandvej.

Ulve-efterladenskaber

Hele Stråsø-området er ikke bare naturmæssigt meget varieret; det samme gælder dyrelivet, påpeger Morten Beiter.

- Der er blandt andet store bestande af kronstyr; og det er jo her, ulven valgte at yngle, da den efter 200 år vendte tilbage til den danske natur. Jeg har desværre ikke selv set den endnu, men her er der spor efter den, siger han og peger

ind mellem træerne.

Her ligger skeletdele fra flere kronstyr eller andet hjortevildt spredt mellem træerne; højest sandsynligt resterne af ulvemåltider.

- Her har jeg set en stor flok ravn holde fest på et kadaver. Himlen blev nærmest sort, da de fløj op, siger Morten Beiter.

Lidt senere ser vi en ræv jagte en hare i en lille plantage, og karakteristiske skrig over hovedet på os viser sig at tilhøre fire traner i flugt. Det er den slags oplevelser, man får i det vilde grænseland mellem de tre vestjyske kommuner.

Vi følger nu først Lystlundvej, så

en navnløs skovvej til højre, til vi når Fuglsangvej, som vi følger til højre et godt stykke vej.

Klausie Plantage

Ved gården Gl. Trolldoft slår vi ind på Fejsøvej, og fortsætter gennem et landskab, der lige så godt kunne have ligget i Mellemsverige eller Finland. Ved Østersandvej drejer vi til højre. Vi er nu på vej ind i det skønne Klausie-område ved Torsted.

- Det er jo ikke "bare" Stråsø og nationalparken, det handler om. Store dele af området omkring Kronheden Lejrscole er egnede til

vandre-, cykel eller rideture. Vi kunne også tænke os et samarbejde med andre aktører i området. Jeg ved for eksempel, at her i Torsted er der planer om et primitivt naturhotel. En glimrende idé, som vil være med til at trække endnu flere besøgende til området, og som det ville være helt naturligt at samarbejde med, siger Morten Beiter.

Ad Kronvej bevæger vi os ind i indlandsklit-landskabet på Lille Sande midt i Torsted Plantage og så via et par kreaturlåger ud over et overdrev til Bjerghusevej, et kort stykke ad Lyngbakken og så til høj-

re ad en skovvej, der snor sig vej igennem et skønt skovområde, inden vi rammer Kaasvej, og inden længe er tilbage ved Kronheden Lejrscole.

26,51 kilometer siger min sportsapp. Vi har været i bevægelse i godt fem timer, og undervejs har vi set noget af det bedste af, hvad Vestjylland har at byde på naturmæssigt.